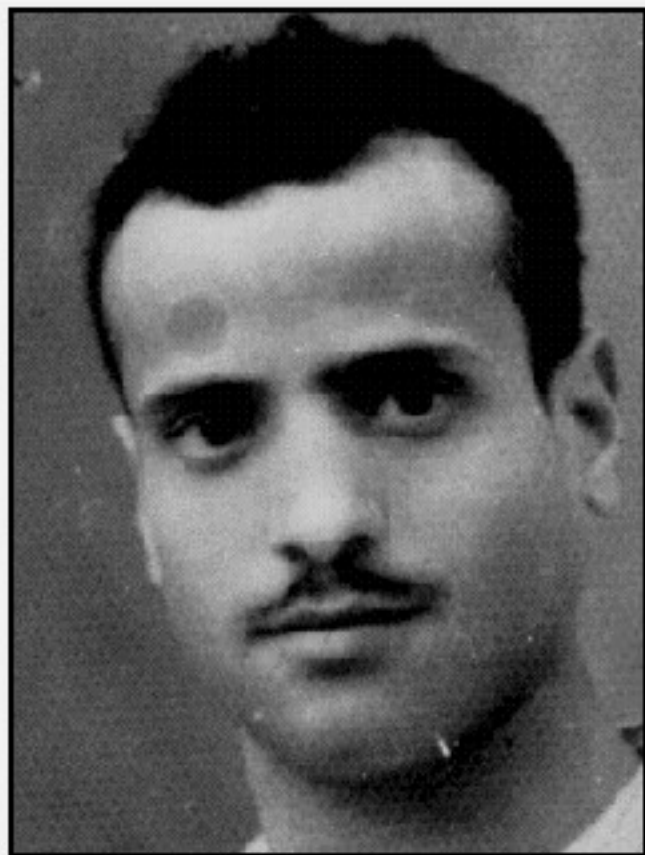


ליכרלע פון עפא"ו ע"ס א"ז



עפא"ו ע"ס א"ז

א"ז



התנדבות

איני זוכרת מתי התחלנו לראות את עזרא כאחד מהחברה שלנו. החברה שלו התפוררה. עזרא לא תשב ללכת לעיר והיה ברור לו כי יוכל למצוא את ביתו אצלנו — ואנחנו חשבנו כמוהו. בקלות נכנס לחברה והתחבב מאוד על כולנו. רב היה כשרונו לרכז סביבו חברים בסיפורים שלו. בציובטים ובסיפורי אמת שדמו לציובטים שופעים פקחות והומור תמיד. נדמה היה שליד עזרא אי אפשר להיות עצוב. רציני. אבל כזה היה בחברה. כך ניסה להראות בהיי יום יום. אך מי שהכירו יותר טוב ידע שעם עזרא אפשר לשוחח רבות ויש לו חוש והבנה במוסיקה ובציור.

כשעלתה ברחוב סיסמת הגיוס לצבא הבריטי התליט להתגייס. בבית התליטו על הפלמ"ח. קיבל הולך לפלמ"ח ואפיקים נשארה לו הבית שבעורף. בימי חופשתו היה בא אלינו כשאתו אוסף ישן חדש של סיפורי מעשיות ונוכחנו שעזרא מקובל מאוד גם בסביבתו החדשה ומרוצה בפעילותו. אחרי תקופת גיוס ממושכת רצה להיות בבית. עלה בידו להשיג שחרור חזר הביחה. היה מאושר בעבודתו.



מספרים על עסקי עזרא ז"ל

בטרקטור. בטלויז חובות של בן משק. והכריז: "יותר אינני הולך. רוצה קצת לחיות בשקט".

אך הנה פרצו מאורעות תש"ח ועזרא עזב את הבית. בפגשתי אתו בחיפה אתרי שלא ראיתי זמן רב. בעיר שרדה מתיחות איומה ובעיקר ברחוב השומר, שנמצא בפתח העיר הערבית ואשר רוב תושביו מביני הערבית היו מאזינים ברדיו לתעמולת הערבים ולהכנות שלהם ל־15 במאי. אני עצמי הייתי מודאגת אבל ניסיתי להפיג את המתיחות ולעודד את גרי הרחוב שיישארו במקום. ואז פגשתי את עזרא ותיכף תקפתי אותו בשאלות: "האם אין לנו נשק, האמנם אין לנו כוח? הם יורים והורגים ואין תגובה של ממש מצדנו". עזרא עצמו. שהיה רציני שלא כרגיל, אמר לי, "אל תאמיני, יש לנו כוח ונשק. אני מכיר את הערבים, עוד בסדר אותם". למחרת עפו באויר מספר בתים ערביים כלב העיר הערבית ואז הבנתי מה עשה עזרא בעיר. לבוש חליפה אלגנטית ומתגורר במלון מפואר.



ושוב פגשתי אותו וזו הייתה הפעם האחרונה. הוא ניסה להעמיד פנים של עזרא של תמיד — מתלוצץ ושמת, אבל לא עלה לו. מטובי חבריו נפלו ולא מכדור בקרב אלא בידי הערבים, מידיהם ממש, לאחר שנחלשו. עזרא סיפר קטעי דברים על פעולות, פעולות גדולות רבות היקף אבל של יחיד, של שנים, לא יותר. כשיהיה מותר לספר — אמר — לא תאמיני, איש לא יאמין אבל זה אמת, ואח יודעת, מותר לנו לא ללכת, זו רק התנדבות, אין מחייבים אותי ללכת — זהיה כמחרהר — אבל אני אלק, אנחנו מעטים מאוד, מעטים ומתמעטים. אני עד עתה ניצלתי, אבל בעבודה שלנו לא נשארים בחיים”.

יותר לא ראינו אותו זמן רב ולא שמענו עליו, איש לא ידע איהו, כל פעולותיהם, עד הסוף, נעשו בשקט, כך גם נפלו — רחוקים, בלי שידעו עליהם זמן רב.

עמליה



פעם ראשונה ראיתי את עזרא ברמת רחל. היה ליל חורף ואנשי המחלקה הקשיבו לקול הלילו. האנשים ישבו על גבי המיטות. באותו בנין לא גמור אשר שימש מעון לאנשי הפלמ"ח. לפתע הפסיק ובשום אופן לא רצה להמשיך. הסתכלתי בו היטב. צנום ושחום, ועינים לו שחורות ועמומות.

לאחר זאת ראיתי מקרוב במחלקה המיוחדת אשר הוקמה בפלמ"ח. במחלקה זו היה עזרא אחד האנשים המרכזיים. לכאורה פרוח ואהב תעלולים, אך מתחת למסוה של קלות הדעת שכן אדם היודע את אשר לפניו.

רב כשרונות היה. את הלימודים והאימונים המיוחדים קלט בקלות ובטבעיות והיה לעזר רב לחבריו הנחשלים. היה בין הראשונים אשר הוטל עליהם תפקיד ומשהוטל עליו ביצע אותו במלואו. ועוד משהו מיוחד היה בו שהבדיל בינו ובין יתר אנשי המחלקה. חבר קיבוץ היה, חבר צעיר אשר הצטרף לנער של משק ותיק. בגאווה היה מראה את מתנות החג אשר היה מקבל ממשקו.



מספרים על עסקי עזרא ז"ל

ובגעועים חלם על מועד שחרורו, על שובו למשק ולעבודה.
בתורף של שנת 1946 התקיים קורס ארצי לחבלנים באפיקים וגם
עזרא השתתף בו. אז ראינו את החיבה אשר רותשים לו חברי המשק
ובעיקר הילדים. הוא ידע לקחת אותם שבי.

לאחר קורס זה אשר גמר אותו בהצטיינות היה מדריך לחבלה
במחלקתו והרבה מכשרונו היה משקיע בכדי להקנות תורה זו לאנשיו
על בוריה.

עזרא עבר בפלמ"ח את שלבי המאבק. השתתף כמעט בכל
המבצעים. על מחלקתו בתור שכזו הוטלו תמיד תפקידים חשובים.
בכל עליות המעפילים השתתף ונתן את כוחו ימרצו. יחד עם מחלקתו
הבטיח מפני שליהיו של בויג את עליה השרידים לחוף מבטחים.

לפרק זמן השתחרר וחזר לביתו למשקו. אך לפני התחלת
המלחמה חזר. ראיתו יוצא וחוזר וכל יציאה שלו היתה כרוכה באי-
חזרה. במלחמת העצמאות שלנו נפלו הרבה אנשים אך מה רב ההכדל
בין נטילתם ונטילתו.



קשה ואי אפשר לכתוב על עזרא דברי הספד. זהו תומר לסופר ולמשורר אשר ברבות הימים יעלו על גבי ספר את גבורת האיש. את צניעותו ואת גדולו.

חיים רון

דמותו

כשאני מהרהר בו לעתים, אני רואה בו לא דמות אחת כי אם שתיים, שונות אחת מהשנייה. רואה אני מחד — את הנער משפיה, התולך אחרי הבקר בהרים, הנותג את הצאן באפיקים ומשהו מקלילות אולי גם פזיזות דבק בו.

ומאידך — את החבר בעל המבט הרציני, כשחיוך קליל מסתתר מאחורי הרצינות, נוצץ ועולה, בכל זאת, ונדמה לך, כי החיוך בא רק לשם כיסוי על הרצינות, כדי לרככה, שלא להבליטה יתר על המידה. אני רואה נער היושב על מזרדות הירדן וחלילו בפיו, נטול כל דאגות, חפשי בצפרים המנהרות סביבו, קליל כמרבד הפרחים עליו הוא מתפרקד.

מספרים על עסקיו עזרא ז"ל

ומאידך — את הצעיר, אשר משימות כה כבדות הוטלו עליו. הוא מתגנב למלך המלך דוד הסגור ומסוגר בפני אורחים ורועה לגלות מה זוממים שם בגדנו האפיטרופסים שלנו לשעבר. הוא חודר יחד עם עוד כמה צעירים מהמחלקה הערבית מעבר לגבול. חוקר את צפונות הגולן יומים לפני הפלישה. כי הן יש לדעת מראש על התכערה שמכינים לנו השכנים בנקיטת סלעיו.

אך כל ~~זה~~ ^{זה רק} על פני השטח. כי בסקרי את כל עברו. בהעבירי לנגד עיני הכול, הכול ובתשומת לב, אז ראה אראת, כי לא שתים הנה, לא שתי דמויות נפרדות, כי אם שתי שהן אחת. אירע לו מה שאירע להרבה מהאזורים והעוזים שלנו כשנקראו פהאום לדגל. הנערים הללו תפשו כתרף עין את משמעות הדבר. הם שמעו את הקול הביקע ועולה מנככי הארץ ובן רגע בגרו. הם פשטו את מחלצות הילדות והנעור, לבשו מדים אפורים, העמיסו על כתפם את נטף המשימה ויצאו, ובצאתם ידעו כי מדרך זו יחכו וגם לא ישובו.

ראיתי את תמונתו מתוך העתון המצרי שנשאר במשטרת פלוג'ה. לא אשכח מבטו זה כשהוא עומד ויודע לפני מה ולפני מי הוא עומד ולידו חברו למשימה וגורל. גם אחרי זה קשה להאמין לידיעה הרשמית שנתקבלה רק עכשיו בחלוף שנה תמימה. כי הרי קשה להאמין שאותו הנער, שהערים על האנגלים במפקדה שלהם, עת שינה טעמו לפניהם ויגרשוהו וילך, אותו עזרא שידע לעבור את מכשולי הגבול, לחמוק ולעבור על פני משמרות סוריים — קשה להאמין שאוחו נער ייכשל. הן עשה יעשה משהו גם למצרים, ימציא המצאה, מעשה ערמה יתחמק וייחלק.

כשראוהו פעם מופיע אצלנו בלוי'ת עוד שנים לבושים מזרחית ומראיהם כמראה ה"שכנים", ענה בתשובה להערות החברים: אם ניפול אז (בטעות) על ידי יהודים, אך לא בידי הערבים. שוב נשוב משם לאחר ביצוע כל משימה.

ועכשיו — האמנם כבר לא ישוב? האמנם זהו הסוף? סוף המשימות וסוף החיים? האמנם?

לא הרבה זמן עבדתי יחד אתו. אך כמה חיות ורשמים חזקים עורר גם הומן הקצר הזה.

מה עליו ושופע הומור היה. נהוג היה כטוב לבו עליו להשתמש בביטויים תנכיים וביחוד משיר השירים.

רוצה הוא לגרש כבשה מיותרת מהמחלוב והוא פונה אליה „ברח זודי“. הכבשה בתקלת. רוכצת ואינה זזה מטקומה והוא בנעימה ידידותית: „קומי לך, יפתי, לכי לך“. אחרי טבילת הצאן בכריכה ראה לנגד עיניו את „עדר הרחלים שעלו מן הרחצה“ ובמדריני הירדן שלנו את „עדר העזים שגלשו מהר גלעד“.

אך לא תמיד שיחק לו מזלו וליטף אותו הענף.

זוכר אני ביום סר ונמחר בענף — אסון בעדר. הרכבת דרסה ללא רחם. היתה התרגשות במחנה. רגשו חברים, רתעים ומיקים שעבדו פעם בדיר ואנשים שהיו סתם קרובים לענף זה. והוא עמד שותק ומחריש. ואז — לא דיברתי אליו קשות. לא ניסרתיו, אך גם לעזרו בשעת מצוקת נפשו לא יכולתי, כי בעצמי הייתי זקוק לעידוד.



מספרים על עסקי עזרא ז"ל

על פניו הופיעה מדי פעם בתצחוק מסותרת, שאת פירושה לא הבינתי
או (רק לאהר תמש שנים נודע לי פירוש בתצחוק זו מפי חברה,
אשר לפני חינה את מצוקתו ושפך את מרי לבו. אז הוברר לי כמה
סבל ועינויים גרם לו הדבר, אך לגלות את זה לא רצה).

לאחר המקרה הזה נדמה לו כי מתאנים אליו בענף ובי רוצים
לעשות אתו חשבון על כשלוני זה. ראיתי כי לא יוכל להמשיך אתני
ושחררתיו.

לאחר שנים, כשהיה כבר בתפקידו מחזק לבית והיה חוזר
מדי פעם בפעם הביתה, נהג לסור לדיר, היה אומר הלצה. מציע עזרה.
בעיקר בהג ושבח. גכון היה המיד להקל על הוולת.

מני אז נקטו שנים. ראיתי לפרקים על המרקסור ומתלוצץ אך
הפרופורציה בין ההלצות והמבט הרציני נשתנתה מאוד. משהו
מרצינות מהולה בעצבת נטוכה בו. אך יחד עם זה מוצק, זקוף כאילו
מסלע נחצב.

יר לזכרו של עמנו עזרא ז"ל



על שם

עזרא חורין (עמנו) סגן ראשון לל
נפל בפעולה מעבר לקרי האדום
ול גאב תש"ח

מועד הארצי לקרן הזקומת לישראל בארץ-ישראל

[Handwritten signatures]



חסימה עמית

ב"ד ערד המבנינים
נטעו ע"י

יחידת סירים של הפלמ"ח
צגא-הגנה לישראל

יד לזכרו של עפגין אברהם ז"ל

בול הרוגי מלכות
FALLEN FREEDOM FIGHTERS STAMP



סגן עזרא עפגין
נפל בשבי האויב והוצא להורג באוגוסט 1948.
איש צה"ל. בן 23 היה.



השירות הבולאי
ירושלים - תנ אביב - יפו - חיפה - ענבריה - נתניה - באר שבע - כח.לוד
PHILATELIC SERVICES
JERUSALEM • ISRAEL